

АСОЦИАЦИЯ
НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

Единството
е сила

ИНФОРМАЦИОННО СЪБИТИЕ ЗА ВЪВЕЖДАНЕ НА ЕВРОТО

*г-н Румен Радев, ротационен председател на АОБР,
председател на УС на АИКБ*

2 септември 2025 г., гр. Бургас

Ползи от еврозоната

- ▶ Приемаме втората най-често употребявана валута в света – елиминират се транзакционните разходи (евро-лев): прогнозен ефект на национално ниво **над 1 млрд. лв. годишно**;
- ▶ Съюз на 20 страни, в които живеят **347 млн. души, още 175 млн.** – в страни и територии с фиксирани към еврото валути – по-добър имидж и по-лесен достъп до пазари;
- ▶ Висок растеж, конвергенция, стабилност, успех в овладяването на инфлацията; **членовете на еврозоната се удвоиха (от 10 на 20)**;
- ▶ Синхронизация на икономическия цикъл с този на еврозоната, интеграция във финансовите ѝ пазари: **по-добър кредитен рейтинг** – и на България (достъп до по-евтино финансиране за държавата), и на банките (перспектива за ниски дългосрочни лихвени проценти);
- ▶ България и сега е страната извън еврозоната, която най-често и устойчиво покрива критериите за членство (освен Швеция): приемането ще ѝ позволи да участва при вземането на решения в еврозоната и **ще повиши политическото ѝ влияние в ЕС**;
- ▶ **Намалява валутния риск за бизнеса**: предприятията ще могат да планират по-дългосрочно и да инвестират с по-голяма увереност, ще се подобри бизнес средата и конкурентоспособността, очакват се повече инвестиции;
- ▶ Подобряване на фискалната дисциплина и на управлението на публичните финанси, **намаляване на сивата икономика и подобряване на данъчната събираемост**;
- ▶ По-лесен достъп до финансиране за големи енергийни проекти, което ще допринесе за **диверсификация на енергийните източници и повишаване на енергийната ефективност**.

Някои факти и особености

Парично обращение (предприятията като цяло имат ползи):

- В национален план - **машабна автоматична обмяна** на 28 млрд. лв. депозити на фирми и 60 млрд. на домакинствата в банките. По-изгодна и лесна ще е обмяната през банките;
- Банките ще се „лишат“ от печалба от търговията с евро; **бизнесът и гражданите ще спечелят**;
- Пряк ефект за предприятия от разплащания в чужбина: при 163 млрд. лв. преводи в чужбина;
- Повече пари и парично обращение през банките – (покупко-продажба над 2 млрд. лв. на ден);
- Повече електронни разплащания и увеличаване на ПОС терминалните устройства (сега са 145 хил. в 163 хил. търговски обекта).

Лихви по кредити

- **Достъпът до евтин ресурс от ЕЦБ** за кредитните институции се очаква да **понижава нивата на лихвите** за предприятия и за потребителите;
- Приемането на еврото **ще увеличи ликвидността в банковата система**, което при слабо търсене на кредит ще доведе до намаляване на лихвите;
- Високата ликвидност ще натиска лихвите по депозитите надолу.

Ще задлъжнява ли България (положителен ефект на еврозоната). Публичен дълг на:

- Еврозоната: 2011г.: 8.7 трлн. евро, 2022г.: 12.3 трлн., увеличение 1.4 пъти;
- България: 2011г.: 6.28 млрд. евро, 2022 г.: 19.4 млрд. – увеличение 3.1 пъти, второ най-голямо в ЕС.

Действия за управление на рисковете

Рискове - основно в краткосрочен план, свързани със самия процес на обмен:

- Еднократни технически разходи за адаптиране на информационни системи, превалутиране на баланси, в устава, правилници и счетоводни практики;
- Спекула, фалшифициране на еврото, злоупотреби.

Действия за активното управление на рисковете:

- Активизиране на институциите, упражняващи контрол – НАП, КЗК, КЗП, БНБ, КФН, МЕУ, МВР;
- Меморандум на Правителството на Република България със социалните партньори и съсловни организации – подписан на 9 юни 2025 г.;
- Широка обществена информационна кампания и борба с дезинформацията и манипулациите;
- Конкретните въпроси имат конкретни отговори: подкрепата за приемането на България в еврозоната трябва да получи своята аргументация с факти и комуникация на достъпен за хората език и по въпроси, които пряко ги засягат – доходи, работни места, инфлация, регионални особености, др.

Ще се вдигнат ли цените и колко:

- Последните държави, които се присъединиха към еврозоната показват слаб инфлационен ефект при самото приемане на еврото;
- В България действат и към момента поредица про-инфлационни фактори.

Приемането на еврото е свързано с еднократни разходи за бизнеса, но навременна подготовка може да ги превърне в стратегическа инвестиция. Освен спестяването на бъдещи оперативни разходи, може да се правят и отдавна отлагани подобрения:

- Пренастройване на счетоводни системи, TP3, ERP, шаблони за фактуриране, договори и ценови листи - особено за предприятия с по-сложни вътрешни процеси, но решенията са ясни и преодолими;
- Цените на стоки и услуги трябва да бъдат преизчислени в евро. Възможно е да се наложи и техническо обновяване на онлайн платформи, особено в частта за плащания, фактуриране и ценообразуване;
- Тези неизбежни разходи може **да се използват стратегически** – като повод за решения, които иначе биха били отлагани, като например:
 - ✓ миграция към по-добър доставчик на платежни услуги;
 - ✓ обновяване на важни модули на ERP системата;
 - ✓ дори цялостна модернизация на бизнес процесите и ИТ инфраструктурата.

Трябва ли да променяме всички договори, по които задълженията са в лева?

- **Не е необходима изрична промяна** – гарантира се автоматичното преобразуване на всички суми в лева към евро по фиксирания курс (1 евро = 1.95583 лева) към датата на въвеждане;
- НО това е добра възможност договорите да се прегледат и актуализират поетапно – особено ако ще се подновяват, предоговарят или имат значение за дългосрочни отношения с партньори.

Препоръки

Плавен преход за бизнеса - идеи:

- **Преди началната дата да не се обменят левове за евро!**
- **Всички преваљутирания - в рамките на първите 6 месеца за да се избегнат такси;**
- **Обмяна само в банките и Български пощи АД;**
- **Обмяната на наличностите по сметки ще става автоматично и ще се избегне чакане и струпване при в офисите на банките;**
- **За нуждите на кешовите разплащания – заявете навреме еурови комплекти в банките!**

Кредити и депозити:

- **Автоматично преваљутиране;**
- **Размерът на лихвения процент по влога не може да е по-нисък от размера на лихвения процент, валиден преди въвеждането на еврото, не се очаква повишаване на лихви по кредити;**
- **От датата на въвеждане на еврото в Република България се преустановява иницирането и изпълнението на платежни операции в левове.**

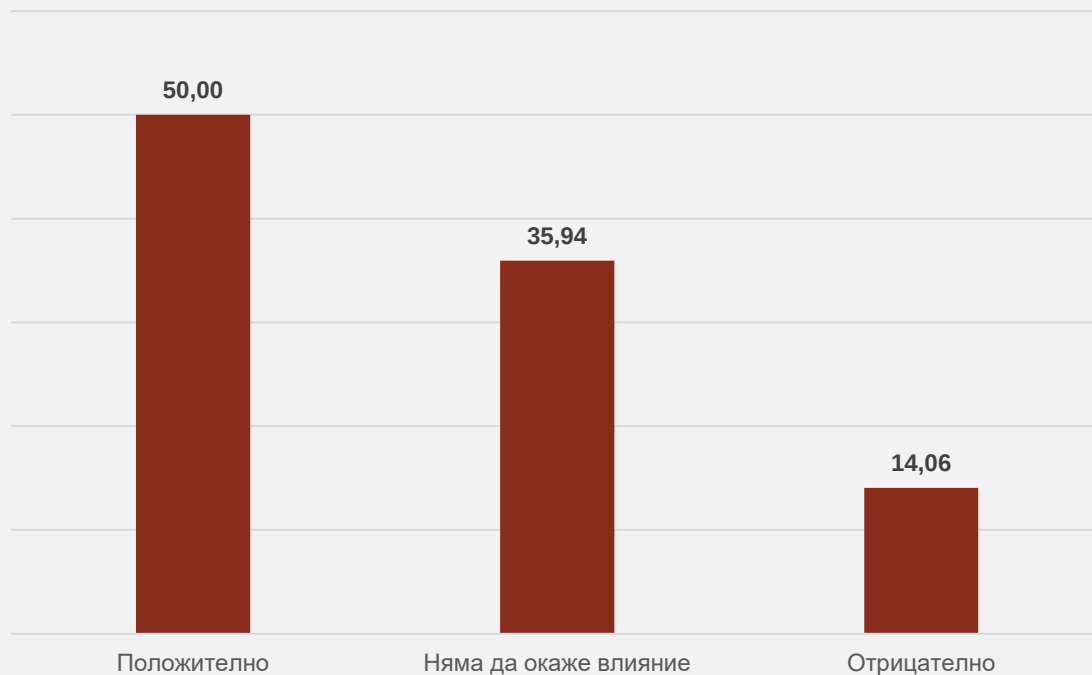
Насила „евро“ не става:

- **Недоверие към институциите, политическа нестабилност;**
- **Слухове, страхове, слаба информационна кампания: не се говори откровено, недоказани клишета, <https://evroto.bg/bg#>**

Според вас, как ще се отрази въвеждането на
евро на върху вашата дейност, %

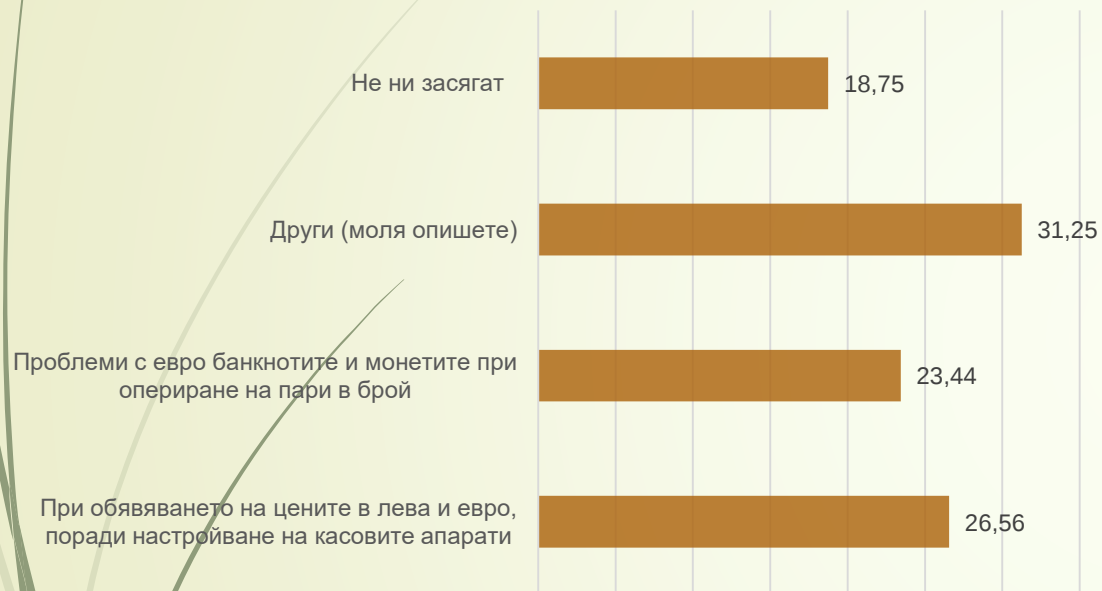

Какви ефекти очаквате и как ги оценявате, %

Какви затруднения очаквате и как да помогнем да ги преодолеете, %

„Други“: необходимост от внедряване и/или актуализация на ERP системи, счетоводни програми, пререгистрация на капитала и устава на дружествата, повишени фирмени разходи, свързани с въвеждането на еврото. В тази категория част от респондентите посочват и притеснения, свързани с лихвените проценти, които ще се определят от ЕЦБ, риск от икономически срив и от енергиен дефицит в ЕС.

Какви действия бихте искали да бъдат предприети, за да Ви се окаже подкрепа, %

Възможни затруднения при спазване на изисквания и срокове

1. Необходимост от актуализация на софтуерите за управление на продажбите (СУПТО) и фискалните устройства в търговската мрежа:

- Необходимост от **актуализация на над 462 000 фискални устройства и системи**
- Актуализация:
 - Еднократно и дистанционно чрез втори канал за комуникация (в повечето случаи);
 - Посещение на място за някои устройства и системи – напр. бензиностанции;
- Над 30 модела на нови устройства в процес на тестване и сертифициране от БИМ;
- Обучение на персонала на сервизните предприятия, преди актуализацията
- Необходимост от тестова среда;
- Електронно уведомление до НАП за всяко актуализирано устройство.

Възможни затруднения при спазване на изисквания и срокове (2)

2. Снабдяване на малките търговски обекти с евробанкноти и евромонети:

- БНБ: към 30.04.2025 г. стойността на банкнотите в обращение е 29,5 млрд. лева, а стойността на монетите достига 629 млн. лева. Общ брой банкноти в обращение от всички купюри: 586 млн. броя, а на монетите от всички номинали – 3,36 млрд. броя;
- Съгласно чл. 25, ал. 1 от ЗВЕРБ, в периода на двойно обращение (01.01.2026 – 31.01.2026 г.) при получено плащане в брой в левове или в евро търговецът **връща остатъка изцяло в евро**. Когато търговецът няма достатъчна моментна наличност да върне остатъка изцяло в евро, **връща остатъка изцяло в левове**.

Варианти за снабдяване на търговците с евро преди 1 януари 2026 г.

- Покупка на евро по касов курс продава на обслужващата банка, със съпътстващите разходи за такси и комисионни;
- Договор за предварително зареждане (подходящ за големи търговци) – предварителна заявка от 1-2 месеца и блокиране на гаранционен депозит за част от стойността на заявката;
- Стартови комплекти евромонети – възможен, но недостатъчен вариант.
- **Важно е търговците да разполагат с евробанкноти и евромонети преди 1 януари 2026 г. при условията, които ще важат и след тази дата – без такси и комисионни, и по фиксирания курс от 1.95583 лева/евро.**

Възможни затруднения при спазване на изисквания и срокове (3)

3. Необходимост от мерки за информиране и опазване на имуществото на гражданите от измами и посегателства в малките населени места:

- Премахването на анонимността на спестяванията в брой може да създаде затруднения за по-възрастните граждани и хората с увреждания в малките населени места;
- През първите 6 м. от датата на въвеждане на еврото „Български пощи“ ЕАД ще обменя безплатно банкноти и монети в евро **само** в населени места, където няма офиси или клонове на кредитна институция, в размер до 1 000 лв. на едно лице на ден. За суми от 1 000 до 10 000 лв. се предвижда предварителна заявка от 3 до 5 работни дни, само в предварително обявени пощенски клонове;
- Дневният лимит от 1 000 лв. е нисък; срокът за безплатна обмяна може да се увеличи от 6 на 12 месеца;
- Премахване на изискването за предварителна заявка за суми до 10 000 лева.
- Засилено присъствие на органите на МВР в периода на интензивна обмяна.